

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1489

شماره ثبت 615

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ 1398/5/5

یک شوری

طرح اصلاح ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: اقتصادی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 42 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

آسیب شناسی عملکرد بانکهای خصوصی و مؤسسات مالی و اعتباری مانند بانک سرمایه نشان می دهد، یکی از راههای سوءاستفاده از بروز تعارض منافع در این بنگاهها این است که اشخاص حقوقی که نمایندگان آنها عضو هیأت مدیره یا مدیرعامل شرکت هستند در معاملات با شرکت، طرف معامله می شوند.

از این رو برای پیشگیری از این قبیل سوءاستفادهها لازم است محدودیت مقرر در ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت به اشخاص حقوقی که نمایندگان آنها عضو هیأت مدیره شرکت هستند، نیز تسری یابد. لذا طرح ذیل به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود:

صادقی - یارمحمدی - دهقانی نقندر - فتحی - مسعود رضایی -
علیرضاییگی - امینی فرد - محمداسماعیل سعیدی - موسوی لارگانی -
تربتی نژاد - شریعت نژاد - همایون هاشمی - ابوترابی - پورابراهیمی داورانی -
محبوب - محمودزاده - قاضی پور - شیویاری - حمداله کریمی - ابطحی -
حسینی کیا - امیرحسنخانی - تابش - فرهنگی - جعفرزاده ایمن آبادی -
زراآبادی - صفری - سروش - لاهوتی - بدری - تجری - پورباقرانی -

مقصودی - بیمقدار - نظر افضلی - حسنی جوریبی - حسینی شاهرودی -
میرزاده - محمدی (فزوین) - علی اکبر کریمی - کمالی پور - سلام امینی

عنوان طرح:

اصلاح ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

ماده واحده - ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 129- اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکتهایی که اعضای هیأت مدیره و یا مدیرعامل شرکت، شریک یا عضو هیأت مدیره یا مدیرعامل یا سهامدار آنها باشند و مؤسسات و شرکتهایی که نمایندگان آنها عضو هیأت مدیره و یا مدیرعامل شرکت هستند و نیز نمایندگان آنها، نمی توانند بدون اجازه هیأت مدیره در معاملات که با شرکت یا به حساب شرکت می شود، به طور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهام شوند و در صورت اجازه نیز هیأت مدیره مکلف است بازرس شرکت را از معامله ای که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نماید و گزارش آن را به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد و بازرس نیز مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله، نظر خود را درباره چنین معامله ای به همان مجمع تقدیم کند. اشخاص مزبور نسبت به معاملات مذکور، در جلسه هیأت مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی هنگام اتخاذ تصمیم، حق رأی نخواهند داشت.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر معاونت قوانین در مورد طرح اصلاح ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130- C قبلاً تقدیم نشده است.

- C قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در C مجلس/ C کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

C با تغییر اساسی
C با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

C پیش از انقضاء شش ماه
C بدون تغییر اساسی

C با انقضاء شش ماه
C با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

C مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس
C می‌باشد.

C نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

C رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی C رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127-

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد.
C ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
C ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
C ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
C ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای C یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحده مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع C مواد متعدد C می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد C.

د دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد C.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد C.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - ماده 140 - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است C.

د نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب - ماده 181 - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به ۲ رأی نمایندگان ندارد C.
د می شود ۳ د دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵ - طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد C.
د دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

وفق اصول نگارش متون قانونی در صورتی که اصلاح به عمل آمده در ماده جزئی باشد مانند اینکه کلمه‌ای تغییر پیدا کند یا عبارتی به آن ماده اضافه گردد از بازنویسی کل آن خودداری می‌شود. پیشنهاد می‌شود متن ماده واحد به شرح زیر اصلاح شود:

ماده واحد - در ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24 عبارت «یا مدیرعامل آنها باشند» به «یا مدیرعامل یا سهامدار آنها باشند و مؤسسات و شرکتهایی که نمایندگان آنها عضو هیأت مدیره و یا مدیرعامل شرکت هستند و نیز نمایندگان آنها» و عبارت «عضو هیأت مدیره یا مدیرعامل ذی نفع در معامله» به عبارت «اشخاص مزبور نسبت به معاملات مذکور» اصلاح می‌گردد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض Ⓒ وجود ندارد.

Ⓓ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط Ⓓ وجود ندارد.

Ⓒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع Ⓒ لازم است.
Ⓓ لازم نیست.

تعداد چهار برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

با نظر به اصول نگارش قانون نویسی، و نیز اصلاح عبارتی که در طرح نمایندگان محترم قابل مشاهده است، پیشنهاد می شود این طرح به شرح ذیل تدوین گردد:

ماده واحده - در ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب 1347/12/24 بعد از عبارت «یا مدیرعامل آنها» عبارت «یا سهامدار آنها و مؤسسات و شرکتهایی که نمایندگان آنها عضو هیأت مدیره و یا مدیرعامل شرکت هستند و نیز نمایندگان آنها» اضافه می گردد و در قسمت اخیر این ماده نیز عبارت «اشخاص مزبور» جایگزین عبارت «عضو هیأت مدیره یا مدیرعامل ذی نفع در معامله» می گردد.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح اصلاح ماده (129) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون تجارت با اصلاحات و الحاقات بعدی	1311/2/13	129
2	قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1383/10/22	کل مواد

قانون تجارت مصوب 13 اردیبهشت ماه 1311 شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

ماده 129- (الحاقی 1347/12/24) اعضاء هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکتهایی که اعضای هیئت مدیره و یا مدیر عامل شرکت شریک یا عضو هیئت

مدیره یا مدیر عامل آنها باشند نمیتوانند بدون اجازه هیئت مدیره در معاملاتیکه با شرکت یا بحساب شرکت میشود بطور مستقیم یا غیر مستقیم طرف معامله واقع و یا سهام شوند و در صورت اجازه نیز هیئت مدیره مکلف است بازرس شرکت را از معامله ای که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نماید و گزارش آنرا به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد و بازرس نیز مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله نظر خود را درباره چنین معامله ای بهمان مجمع تقدیم کند. عضو هیئت مدیره یا مدیر عامل ذینفع در معامله در جلسه هیئت مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی هنگام اخذ تصمیم نسبت بمعامله مذکور حق رأی نخواهد داشت.

قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی مصوب 1383/10/22 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1- اشتغال به عملیات بانکی توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی تحت هر عنوان و تأسیس و ثبت هرگونه تشکل برای انجام عملیات بانکی، بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است. عملیات بانکی در این قانون به امر واسطه گری بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار به صورت دریافت انواع وجوه، سپرده، ودیعه و موارد مشابه تحت هر عنوان و اعطاء وام، اعتبار و سایر تسهیلات و صدور کارتهای الکترونیکی پرداخت و کارتهای اعتباری اطلاق می شود.

تبصره 1- بانکها و صندوق هائی که قبلاً به موجب قوانین خاص تأسیس شده اند براساس مفاد همان قوانین ادامه فعالیت خواهند داد.

تبصره 2- اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری که بدون دریافت مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عملیات بانکی مبادرت دارند موظفند ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون برای اخذ مجوز به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مراجعه و مدارک مورد نیاز را ارائه نمایند. در غیر این صورت بنا به درخواست بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ادامه فعالیت این قبیل اشخاص توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران متوقف خواهد شد. در صورت اعتراض، متقاضی می تواند به مراجع ذی صلاح قضائی مراجعه نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز موظف است ظرف سه ماه

درخواست را رسیدگی و نتیجه را به متقاضی اعلام نماید. در صورت عدم صدور مجوز، بانک یاد شده ایرادها و نواقص پرونده را برای اصلاح و رفع آن باید به متقاضی اطلاع دهد. تبصره 3- آئین نامه ناظر بر تأسیس، فعالیت و نظارت بر اشخاص حقیقی یا حقوقی همچنین مسئولیت مدیران و سهامداران عمده، انحلال و تصفیه و نحوه لغو مجوزهای تأسیس آنها براساس قوانین پولی و بانکی کشور مصوب 18/4/1351 و عملیات بانکی بدون ربا مصوب 8/6/1362 با تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره 4- اشخاص حقیقی یا حقوقی موضوع این ماده که به عملیات بانکی اشتغال دارند در صورتی که موفق به اخذ مجوز فعالیت تحت عنوان موجود یا عنوان مناسب دیگر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون نشوند بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران حق ادامه فعالیت نخواهند داشت. متخلفین از اجرای این حکم در صورت شکایت بانک یاد شده از طریق مقامات قضائی صلاحیتدار به مجازات حبس تا شش ماه محکوم خواهند شد.

الف- تأسیس، ثبت، فعالیت و انحلال نهادهای پولی و اعتباری از قبیل بانکها، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونی های اعتبار، صندوق های قرض الحسنه، صرافی ها و شرکتهای واسپاری (لیزینگ ها) و همچنین ثبت تغییرات نهادهای مذکور فقط با اخذ مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به موجب مقررات مصوب شورای پول و اعتبار امکان پذیر است.

ب- ایجاد نهادهای جدید در بازار غیرمتشکل پولی بدون مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع بوده و تصدی پستهای مدیریتی آنها در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی تلقی می شود.

ماده 2- نظارت بر حسن اجرای سیاستهای پولی و اعتباری، مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عهده بانک یادشده است. مؤسسات و اشخاص فعال در این زمینه مکلفند اطلاعات لازم را در اختیار بازرسان بانک یادشده قرار دهند.

تبصره 1- در صورت ارائه گزارش و احراز تخلف توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، این بانک می تواند نسبت به تعلیق مجوز مؤسسات متخلف اقدام نماید. دراین موارد،

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف به جلوگیری از ادامه فعالیت متخلفین و همکاری لازم با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد. در صورت اعتراض، متقاضی می تواند به مراجع ذی صلاح قضائی مراجعه نماید.

تبصره 2- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پس از اعمال نظارت بر مؤسسات موضوع این قانون نسبت به ساماندهی آنان در چارچوب مقررات موجود و شرایط ذیل اقدام نماید :

الف- برای مؤسساتی که شرایط ارتقاء به سایر مؤسسات مالی، اعتباری غیربانکی یا بانکی را دارا باشند مجوز لازم توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر می شود.

ب- کلیه گزارشها و اطلاعات به دست آمده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کاملاً محرمانه تلقی می شود.

ج- آئین نامه این تبصره توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تأیید شورای پول و اعتبار به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 3- به منظور امکان نظارت کامل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر بازار متشکل و غیرمتشکل پولی و تفکیک بازار پول و سرمایه، ریاست شورای بورس به عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی می باشد.

ماده 4- آیین نامه اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف دو ماه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده 5- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی الاثر می گردد.

قانون فوق مشتمل بر پنج ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 30/10/1383 به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حدادعادل